

ВІДЗИВ

офіційного опонента на дисертаційну роботу ЗЮЗИНА Святослава Юрійовича «Рекреаційний потенціал полонин Українських Карпат» на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю 11.00.11 — конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів.

Актуальність обраної теми. В останні роки через економічні, екологічні та політичні чинники значно зросла роль територій Карпатського регіону з його унікальним природно-ресурсним потенціалом. Регіон переживає період активної розбудови туристичної інфраструктури, відновлення транспортного господарства, покращення залізничного зв'язку основних рекреаційних міст із обласними центрами України. Карпати стали основним місцем відпочинку для населення України. В таких умовах активного розвитку та збільшення туристичних потоків в регіоні простежується чітка потреба в якісному рекреаційному менеджменті, адже необдумана рекреаційна діяльність спричиняє низку екологічних проблем.

У дисертаційній роботі висвітлено методику оцінки ступеня придатності території полонин Українських Карпат для потреб різних видів рекреації. За даною методикою проведено оцінку Гринявського, Мармароського, Чорногірського та Чивчинського масивів, що дає змогу якомога краще охарактеризувати давні райони полонинського господарювання, надати оцінку природним та соціально-культурним відмінностям. Разом з тим проведено оцінку рекреаційної ємності полонин, що дозволяє врахувати антропогенний вплив на ландшафти та обрати оптимальний вид рекреаційної діяльності для кожної полонини.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність. Наукові положення, висновки і рекомендації дисертаційного дослідження належно обґрунтовані і їх достовірність не викликає сумніву.

Обґрунтованість і достовірність результатів підтверджується тим, що вони базуються на: 1) теоретичних положеннях конструктивної географії; 2) дотриманні вимог нормативних документів, які регулюють туристично-рекреаційну діяльність в межах національних природних парків та біосферних заповідників; 3) детальному аналізі та використанні результатів попередніх досліджень по проблемі; 2) використанні сучасних ГІС-технологій, космічних знімків, а також картографічного методу для проведення оцінки та обґрунтування рекреаційного природокористування на території полонинських господарств Українських Карпат; 3) використанні фондових матеріалів державних установ та організацій; 4) використанні тематичних карт та матеріалів власних польових досліджень.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій.

У дисертаційній роботі представлені результати комплексного еколого-географічного дослідження для обґрунтування рекреаційного природокористування на території полонинських господарств Українських Карпат. Досліджено екологічну ситуацію, соціально-економічні та природно-географічні особливості території, які проявляються через специфіку природних комплексів досліджуваних об'єктів. Проведені дослідження дають підстави подати рекомендації щодо найбільш оптимальної організації рекреаційного природокористування у межах полонин Українських Карпат.

Особливої уваги заслуговує представлена в роботі методика оцінки придатності природно-територіальних комплексів для різних видів туризму на полонинах. Дана методика базується на напрацюваннях українських вчених та доопрацьована дисертантом для потреб оцінки саме полонин Українських Карпат. Удосконалено методику оцінки рекреаційної ємності шляхом адаптації її для дослідження природних комплексів полонин.

В роботі обраховано рекреаційну ємність 41 полонини 4 гірських масивів Українських Карпат (для двох з них вперше проведено оцінку рекреаційного потенціалу), обґрунтовано напрями та заходи організації різних видів рекреаційного природокористування на полонинських господарствах

Повнота відображення результатів досліджень в опублікованих працях. Результати дисертаційного дослідження достатньо повно викладені в 14 наукових працях, включаючи 1 розділ монографії, 4 статті у виданнях, які належать до переліку фахових видань, 1 стаття у закордонному виданні.

Ідентичність змісту автореферату й основних положень дисертації. Зміст автореферату повністю розкриває основні положення дисертаційного дослідження і відповідає змісту дисертації.

На завершення слід відзначити логічну послідовність у розкритті теми дисертаційного дослідження, належний науковий рівень, доступність і зрозумілість викладу матеріалу.

Зауваження і побажання.

1. Маю ряд зауважень до картографічних творів в роботі. По-перше, на всіх картах відсутня географічна основа та координатна сітка. Це суттєво погіршує сприйняття інформації та можливість використання карт потенційними рекреантами. По-друге, було б добре нанести на карти придатності полонин існуючі туристичні маршрути та стежки. З цього витікає моє наступне зауваження.

2. В роботі згадується, що через досліджувані полонини проходять туристичні маршрути національних природних парків. Проте співставлення отриманих оцінок придатності ПТК в межах полонин із існуючими туристичними маршрутами, що через них проходять, не проведено.

3. В роботі розраховано екологічну ємність полонин чотирьох гірських масивів. Але не наведено даних по існуючій кількості рекреантів, облік яких проводять відповідні підрозділи національних природних парків.

4. Автор не зазначає які саме знімки було використано в роботі для проведення класифікації (супутникова система, дати знімків). Адже роздільна здатність, сезонність, мультиспектральність даних ДЗЗ є важливими факторами, що впливають на точність та достовірність результатів дешифрування.

Зазначу, що ці зауваження у цілому, не ставлять під сумнів жодне з положень захисту.

Загальний висновок. Дисертація Зюзіна С.Ю. є завершеною науковою роботою в якій отримано науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують конкретне наукове завдання. Вона має важливе прикладне значення. Дисертація відповідає вимогам щодо кандидатських дисертацій, а її автор Зюзін Святослав Юрійович заслуговує присудження наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів

28 квітня 2021 року

Офіційний опонент,
кандидат географічних наук,
доцент кафедри
фізичної географії та картографії
Харківського національного
Університету імені В. Н. Каразіна

О. В. Залюбовська

О. В. Залюбовська

Підпис засвідчую
Начальник служби університету
персоналу

С. Зюзін